

усложнен мир, където нещата имат много духовни планове, където сетивата са изострени до болезненост и улавят и неуловимото...“¹⁰

Протич, Шишманов, а по-късно Св. Минков и Д. Димов създават литература, паралелна с другата, която има силни традиции в българския национален живот, защото е създала вече много от своите шедьоври в творчеството на Вазов, Влайков, Елин Пелин, Йовков. По дух тази литература е или патриархална, или утвърждава ценности, близки до патриархалните - преобладаващият състав на българското общество по това време е предимно селски. Огромна е разликата в бита, в начина на живот, на мислене и поведение у българския градски и селски човек. Ако нашият селянин се е хранел с хляб или просеник и лук, ако е бил облечен в потури, беневреци или сукман от дебел шаяк - домашно производство, българският градски човек, особено столичанинът, живее като че ли в друга епоха. Иван Хаджийски в „Бит и душевност на нашия народ“ (С., 1945), публикува менюто на ресторант „България“ от 28.08.1940 г. (стр. 132), което и днес удивлява с разнообразието на деликатесите. Тук ще намерите и черен хайвер, и чига сос Капри, медалиони маркиз, торнедо Росини, стек аншоа и какви ли не изобретения на кулинарното изкуство. Същото важи и за облеклото. Облеклото на селянката по всякакъв начин нивелира, прикрива индивидуалното в личността, за да бъде тя „като всички хора“, докато: „Днешната дама... със същата грижа, с каквато търговците постоянно сменят стоките във витрините си, непрекъснато оглежда по улиците другите жени, да не би да носят като нейното манто или рокля...“ (Пак там, стр. 155)

В произведенията на писателите урбанисти присъсват идеи, озонирани въздуха на европейското общество: идеите на Ницше, Фройд, Бергсон, Вайнингер. Тези интелектуалци, излезли от средите на българските заможни и образовани класи, следвали в чужди университети, донасят не само битовата и поведенческа култура на Европа, но и много от нейните литературни вкусове. Някои от тях нямат таланта на Вазов, Елин Пелин или Йовков, но имат претенции за повече знания, за по-съвременно, европейско възприемане на света. В житейското си поведение, колкото и различни, те са и родствени помежду си главно с това, че създават около себе си „игриво пространство, разчитат на театрализацията на делничната и светската битност...“¹¹ А. Протич, без да е голям талант, създава „повествователна норма“ - „една специфична декадентско-разложителна ...атмосфера“¹², характерна за българското висше общество с неговата вторичност, защото всичко копира от чужди образци - облеклото, обноските, речевия жест.